

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Răcilă Lilia

2023

Curriculumul modular

S.08.O.035 STRUCTURI COMPOZIȚIONALE AVANSATE

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director:

 Răcilă Lilia

 14.04 2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Voinschi Nina, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Malarciuc Ludmila, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatomintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	5
III.	Competențele profesionale specifice modulului.....	5
IV.	Administrarea modulului.....	5
V.	Unitățile de învățare.....	6
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	7
VII.	Studiul individual ghidat de profesor.....	7
VIII.	Lucrări practice recomandate.....	8
IX.	Sugestii metodologice.....	8
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	9
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	10
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul modular „**Structuri compoziționale avansate**” este un document normativ și obligatoriu ce face parte din Componenta de specialitate la specialitatea *Pictură*, include 90 de ore, dintre care 60 de ore constituie contact direct și 30 de ore – studiul individual. Se studiază în anul IV, semestrul VIII de studii. Evaluarea finală - examen. Modulul este prevăzut pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor* în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar și se studiază obligatoriu.

Obiectul de studiu al acestui modul sunt, *structuri compoziționale avansate în pictura de șevalet*. Studiarea modulului „**Structuri compoziționale avansate**” contribuie formării la elevi a competențelor profesionale de *reprezentare practică a structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet*, în special la dezvoltarea competențelor profesionale specifice: *Aplicarea metodelor moderne în crearea structurilor compoziționale avansate; Implementarea structurilor compoziționale avansate la realizare unei compoziții în pictura de șevalet; Crearea compoziției figurative în baza structurilor compoziționale avansate.*

Scopul modulului este de a-i înzestra pe viitorii pictori cu cunoștințe, deprinderi practice, capacități de înțelegere profundă a noțiunilor fundamentale în procesul studiului „**Structuri compoziționale avansate**” în pictura de șevalet, prin mijloacele de limbaj plastic: linia, pata, suprafața, culoarea, valoarea, studierea culorii și corelarea cromaticii cu elementele plastice în diverse tehnici de pictură. Experiența acumulată în elaborarea unei *structuri compoziționale avansate* în diferite game cromatice, scheme compoziționale, materiale și texturi îi va fi de un real folos viitorului pictor.

Cerințele prealabile față de cunoștințele și abilitățile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe studiarea modulului „**Structuri compoziționale avansate**” sunt cunoștințele și abilitățile dobândite de elev în cadrul de cercetare și de îndeplinire cu succes a unităților de învățare prevăzute la unitățile de curs: S.01.O.025 Bazele compoziției, S.02.O.027 Studiul culorii, S.03.O.028 Compoziție tematică, S.04.O.030 Compoziție bidimensională – frontală, S.05.O.032 Compoziție tridimensională – spațială, S.06.O.033 Compoziție figurativă, S.07.L.041 Structuri compoziționale / S.07.L.042 Compoziție avansată, S.02.L.046 Tehnologia picturii în ulei.

Modulul „**Structuri compoziționale avansate**” are un caracter interdisciplinar și se desfășoară concomitent cu alte unități de curs: Desen - corp uman nud, Pictură – corp uman nud, Tehnici mixte de desen - figura umană, Tehnici de pictură în ulei - model nud, Structura tabloului de șevalet - care fac parte din procesul instruirii elevului în semestrul VIII și reprezintă un cadru favorabil pentru transpunerea cunoștințelor și abilităților acumulate în formarea profesională a viitorului pictor.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Modulul „**Structuri compoziționale avansate**” înzestrează elevul cu cunoștințe și abilități de stăpânire a modalităților de elaborare a *structurii compoziționale avansate în pictura de șevalet*, realizarea proiectelor și a lucrărilor de autor, cunoașterea elementelor specifice *structurii compoziționale avansate în pictura de șevalet*, și a modalităților de relaționare a acestor elemente prin aplicarea tehnicilor de pictură. Curriculumul modular „**Structuri compoziționale avansate**” reprezintă un instrument de orientare și predare științifică, teoretică și practică a noțiunilor artistico-plastice.

Studiul modulului „**Structuri compoziționale avansate**” va contribui la formarea și dezvoltarea competențelor profesionale în elaborarea și crearea unei compoziții tematice. Modulul îl va ajuta pe elev să:

- formeze competențe de a realiza o analiză profundă a structurii compoziționale avansate: rezolvării compoziționale, rezolvării cromatice și valorice;
- aplice principiile și legitățile structurii compoziționale avansate;
- cunoască și să implementeze metodele de elaborare și creare a unei structurii compoziționale avansate;
- implementeze structuri compoziționale avansate la realizare unei compoziții în pictura de șevalet;
- creeze compoziție figurativă în baza structurii compoziționale avansate.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestui curriculum modular „**Structuri compoziționale avansate**” vor fi necesare pentru studierea unităților de curs cu nivel de complexitate mai înalt: P.08.0.060 Practica ce anticipează probele de absolvire: *Modulul I – Elaborarea conceptului artistic*, P.08.0.061 Practica ce anticipează probele de absolvire: *Modulul II - Transpunerea tehnologică a conceptului artistic*.

III. Competențele profesionale specifice modulului

- CS1. Aplicarea metodelor moderne în crearea structurilor compoziționale avansate.
- CS2. Implementarea structurilor compoziționale avansate la realizare unei compoziții în pictura de șevalet.
- CS3. Crearea compoziției figurative în baza structurilor compoziționale avansate.

IV. Administrarea modulului

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				
		Prelegeri	Practică			
8	90	6	54	30	Examen	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități (A)
1. Diversitatea în abordarea plastică a structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet.		
UC1. Aplicarea metodelor moderne în crearea structurilor compoziționale avansate.	1.1 Noțiune de abordarea plastică a structurilor compoziționale avansate. 1.2 Procedee și metode moderne de organizare a structurilor compoziționale avansate. 1.3 Diversitatea tehnicilor de pictură la executarea structurilor compoziționale avansate.	A1. Distingerea noțiunii - abordarea plastică a structurilor compoziționale avansate. A2. Analizarea procedeeelor și metodelor moderne de organizare a structurilor compoziționale avansate. A3. Implementarea tehnicilor de pictură la executarea structurilor compoziționale avansate.
2. Expresii plastice și principii de organizare a structurilor compoziționale avansate.		
UC2. Implementarea structurilor compoziționale avansate la realizare unei compoziții în pictura de șevalet.	2.1 Noțiunea de expresii plastice și principii de organizare a structurilor compoziționale avansate. 2.2 <i>Schițe acromatice și studii cromatice</i> la reprezentarea structurilor compoziționale avansate. 2.3 Expresii plastice și principii de organizare a structurilor compoziționale avansate pe format (<i>carton</i>). 2.4 Tehnici de pictură și metode plastice moderne la reprezentare a structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet.	A4. Distingerea noțiunii de expresii plastice și principii de organizare a structurilor compoziționale avansate. A5. Elaborarea <i>schitelor acromatice și studiilor cromatice</i> la reprezentarea structurilor compoziționale avansate. A6. Aplicarea expresiilor plastice și principiilor de organizare a structurilor compoziționale avansate pe format (<i>carton</i>). A7. Implementarea tehnicilor de pictură și metodelor plastice la reprezentare a structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet.
3. Mijloace artistice la realizarea structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet.		
UC3. Crearea compoziției figurative în baza structurilor compoziționale avansate.	3.1 Noțiunea -mijloace artistice în reprezentarea structurilor compoziționale avansate a picturii de șevalet. 3.2 <i>Elaborări compoziționale</i> la reprezentarea structurii compoziționale avansate în pictura de șevalet. 3.3 Scheme compoziționale la elaborarea structurii compoziționale avansate pe format (<i>carton</i>). 3.4 Tehnici de pictură, procedee și metode moderne de reprezentare plastică a structurii compoziționale avansate în procesul elaborării compoziției în pictura de șevalet.	A8. Definirea noțiunii de mijloace artistice în structuri compoziționale avansate a picturii de șevalet. A9. Realizarea <i>elaborărilor compoziționale</i> la reprezentarea structurii compoziționale avansate în pictura de șevalet. A10. Aplicarea schemelor compoziționale la elaborarea compozițiilor avansate pe format (<i>carton</i>). A11. Folosirea tehnicilor de pictură și procedeeelor de reprezentare plastică a structurii compoziționale avansate în procesul elaborării compoziției în pictura de șevalet.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică	
1	Diversitatea în abordarea plastică a structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet.	6	2	2	2
2	Expresii plastice și principii de organizare a structurilor compoziționale avansate.	42	2	26	14
3	Mijloace artistice la realizarea structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet.	42	2	26	14
Total:		90	6	54	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Sarcinile pentru orele individuale ghidate de profesor vor reieși din temele desfășurate (realizate) la orele de contact direct și se vor realiza sub formă de sarcini suplimentare individuale și anume: realizări de crochiuri, schițe (liniare, tonale, cromatice), eboșe în culoare, studii de forma și culoare, continuarea lucrului de sine stătător asupra sarcinii efectuate în cadrul orelor de contact direct, alte sarcini experimentale, care vor contribui la rezolvări de probleme legate de procesul instructiv - educativ, axate pe temele desfășurate la orele de contact direct. Sarcinile pentru orele individuale ghidate de profesor se planifică în proiectările semestriale de lungă durată.

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Diversitatea în abordarea plastică a structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet.			
1.1 Diversitatea structurilor compoziționale avansate în creația artiștilor plastici.	Portofoliu cu material vizual	prezentarea portofoliului	Săptămâna 1
2. Expresii plastice și principii de organizare a structurilor compoziționale avansate.			
2.1 Diversitatea expresiilor plastice și principiilor de organizare a structurilor compoziționale avansate.	Portofoliu cu material vizual	prezentarea portofoliului	Săptămâna 2
2.2 Elaborarea structurilor compoziționale avansate la subiectul ales.	Schițe acromatice. Format: A5. (3 variante)	prezentarea schițelor	Săptămâna 3 - 5
2.3 Relații cromatice și de clarobscur în reprezentarea structurilor compoziționale avansate.	Copii de structuri compoziționale avansate din creația artiștilor plastici. Format: A5. 3 lucrări. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet.	prezentarea copiilor	Săptămâna 6 - 8

3. Mijloace artistice la realizare structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet.			
3.1 Mijloace artistice în creația artiștilor plastici contemporani.	Portofoliu cu material vizual	prezentarea portofoliului	Săptămâna 9
3.2 Reprezentarea structurilor compoziționale avansate, implementând mijloace artistice.	Schițe acromatice. Format: A5. (3 variante)	prezentarea schițelor	Săptămâna 10 - 12
3.3 Tehnici de reprezentare plastică a structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet.	Copii de structuri compoziționale din creația artiștilor plastici. Format: A5. 3 lucrări. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet.	prezentarea copiilor	Săptămâna 13 - 15

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	ore
1	Diversitatea în abordarea plastică a structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet.	Analiza diversității structurilor compoziționale în creația artiștilor plastici. <i>Portofoliu cu material vizual.</i>	2
2	Expresii plastice și principii de organizare a structurilor compoziționale avansate.	Implementarea structurii compoziționale avansate la realizarea compoziției în pictura de șevalet. Subiect: „Compoziție tematică, figurativă” Studiu - format: A5/A4. Carton-format: scara 1x1; material: hârtie/material moale. Lucrarea în material – format: latura mare 100 cm. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet.	26
3	Mijloace artistice la realizare structurilor compoziționale avansate în pictura de șevalet.	Crearea compoziției figurative în baza structurii compoziționale avansate. Subiect: „Compoziție abstractă, asociativă” Studiu - format: A5/A4. Carton-format: mărimea naturală; material: hârtie/material moale. Lucrarea în material – format: latura mare 100 cm. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet.	26
Total:			54

IX. Sugestii metodologice

În procesul instructiv-educativ la unitatea de curs „**Structuri compoziționale avansate**” cadrul didactic va folosi tehnologii eficiente de predare-învățare, caracteristice specificului domeniului de formare profesională – Arte plastice. În special se vor aplica acele tehnologii, forme și metode de organizare a activităților de predare-învățare, care sunt caracteristice specialității Pictură. Specific acestei unități de curs este că, componentele competenței profesionale se formează prin sarcini didactice cu caracter de creație artistică, cu alte cuvinte, competențe de a inventa, a elabora, a crea compoziții. În acest sens numărul de sarcini (unități de învățare) propuse elevilor va fi echilibrat în raport cu complexitatea lor, oferind ore de predare-învățare necesare procesului de creație.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea de material teoretic, lucrul în material (individual și/sau sub conducerea cadrului didactic), reproducerea mostrelor propuse, lucrări practice, elaborarea proiectelor individuale, studierea individuală și în grup a fondului metodic și a surselor bibliografice (exemple de sarcini/produse realizate de către elevii promoțiilor precedente, exemple realizate de către profesioniști, etc.). În scopul predării centrate pe elev, strategiile didactice se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditiv, vizual, practic), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități ce pot influența procesul de învățare:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;
- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri;
- utilizarea unor metode active-interactive (învățare prin descoperire, învățare problematizată, învățare prin creare/invenție);
- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri (explicație teoretică, prezentarea vizuală: la calculator, proiector, exemple din fondul metodic.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune evaluarea pe parcursul întregului proces de instruire: evaluarea formativă (curentă) și evaluarea sumativă (finală). Evaluarea formativă se va realiza prin diverse modalități: observarea comportamentului elevului, analiza rezultatelor curente ale elevului, prezentarea schițelor/produselor individuale de activitate, cadrele didactice informează elevul despre nivelul de performanță, îl motivează să-și perfecționeze competențele profesionale.

Evaluarea sumativă se va realiza la finele fiecărui modul, produsele realizate pe parcursul semestrului vor fi expuse la vizionarea de examen. Evaluarea sumativă este realizată de profesorul modulului dat și grupul de profesori ce fac parte din Consiliul artistic și de evaluare. Metodele de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Criterii de evaluare a cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul modulului

„Structuri compoziționale avansate”:

- reflectarea subiectului;
- organizarea spațiului compozițional;
- organizarea gamei cromatice;
- utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;
- utilizarea materialelor și tehnicilor de pictură;
- expresivitatea și originalitatea spațiului artistico-plastic;
- atitudinea individual-creativă.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru a realiza cu succes formarea competențelor ce trebuie dezvoltate în cadrul modulului trebuie asigurat un mediu de învățare autentic, relevant și centrat pe elev.

Cerințe față de sălile de curs: sală de curs dotată cu tot necesarul pentru lecțiile de bazele compoziției; mobilier școlar, cu toate condițiile adecvate. În mod obligatoriu trebuie să fie posibilitatea de aerisire regulată a încăperii. Sala de curs va fi dotată cu utilaje, echipamente, mostre, instrumente și materiale necesare pentru realizarea lucrărilor, formarea și dezvoltarea competențelor profesionale:

- utilaje: șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă;
- instrumente și materiale: truse, pensule de diferite tipuri și dimensiuni, creion, hârtie, planșele, acuarelă;
- lista materialelor didactice: exemple de lucrări din fondul metodic, literatură de specialitate în limba de instruire, mostre de picturi tematice de nivel înalt: din fondul metodic al instituției de învățământ și din alte instituții de Artă plastică.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Prut C., Dicționar de arta Modernă și Contemporană, Editura Univers enciclopedic, București, 2002.	Biblioteca / electronic	
2.	Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004.	Biblioteca / electronic	
3.	Roșca, A., Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei R.S.R., București, 1981.	Biblioteca / electronic	
4.	Săndulescu -Verna C., Materiale și tehnica picturii, Timișoara, 2000.	Biblioteca / electronic	
5.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
6.	Irina Cois, „Dicționar de artă. Forma, tehnici, stiluri artistice”, Ed. Meridiane, București, 1995.	Biblioteca / electronic	
7.	Кочергин Э., Категории композиции. Категории цвета, изд. Вита-Нова, Санкт-Петербург, 2017.	Biblioteca / electronic	
8.	Голубева О.Л., „Основы композиции”, издательство Искусство, 2004.	Biblioteca / electronic	
9.	Свешников А., Алгоритмы композиционного мышления в станковой живописи, изд. ВГИК, Москва, 2012.	Biblioteca / electronic	
10.	Киплик Д., Техника живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2019.	Biblioteca / electronic	

11.	Kandinsky Vassily, „Spiritual în artă”, ed. Meridiane, București, 2005.	Biblioteca / electronic	
12.	Ростовцев Н., „Рисунок. Живопись. Композиция. Хрестоматия”, изд. Просвещение, 1989.	Biblioteca / electronic	
13.	Кройц Г., Живопись маслом. Натюрморт, портрет, пейзаж, обнаженная натура и сюжетная композиция, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
14.	Исаев А., Философия цвета: феномен цвета в мышлении и творчестве, изд. ФЛИНТА, Москва, 2016.	Biblioteca / electronic	
15.	Anheim Rudolf, „Arta și percepția vizuală”, ed. Meridiane, București, 1979.	Biblioteca / electronic	